

X. évfolyam/19. szám

2007.10.05.

2007. 39. hét

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona piaci jelentés	2
A gabonafélék termelői ára	3
Kötési ár a Budapesti Értéktőzsde Árupiaci szekcióján	7
Gabona alapú termékek feldolgozó értéke- sítési átlagára	11
Külföldi piaci információk Keresztessyné Mohr Katalin	13

Cukor piaci jelentés	18
A LIFFE fehércukor határidős árai ...	20
New Yorki Tőzsde nyerscukor határidős árjai	21
A kristálycukor fogyasztói ára ...	22

Bioüzemanyag melléklet	23
Keresztessyné Mohr Katalin	

Készítette:

Keményné Horváth Zsuzsanna
E-mail: Horvath.Zsuzsanna@akii.hu

Készítette:

Kemény Gábor
E-mail: Kemeny.Gabor@akii.hu

Kiadó:

Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci-árinformációs Szolgálat
Magyarország, H-1463 Budapest Pf. 944
Telefon: (0036) 1 476 6092, Fax: (0036) 1
217 8111 Internet: www.akii.hu

GABONAPIACI JELENTÉS

- **4-4,4 millió tonna hazai kukorica-termés a 2007/2008. gazdasági évben**
- **465 ezer tonna intervenciós kukorica készlet (2007. szeptember 30.)**
- **Emelkedő belföldi és uniós gabona termelői árak**
- **Emelkedő feldolgozó értékesítési árak**
- **Mérsékeltlen csökkenő, de 58 ezer Ft feletti gabona jegyzések**

Az étkezési búza termelői ára 55 ezer forint felett alakult szeptemberben a 2007/2008-as gazdasági évben, 25-35 ezer Ft-tal magasabban, mint az előző három év ugyanezen időszakának ára. Az 1. ábrán látható, hogy az emelkedés a betakarítás időszakától kezdve töretlen, és a 39. heti árat tekintve további emelkedés várható. A takarmánybúza termelői ára az élelmezési célú és takarmánygabonák árától, 3-4 ezer Ft-tal maradt el szeptemberben (1-4. ábra). A magas búzaár háttérben az idei évi gyengébb hazai és világpiacon kínálat, az előző évinél magasabb fogyasztás és kisebb zárókészlet áll.

Magyarországon 5,602 millió tonna kalászos gabona termelt a 2007/2008. gazdasági évben, 9%-kal kevesebb, mint előző évben. Búzából 3,988-, árpából 1,041 millió tonnát takarítottak be (KSH közlés szerint).

Közép-Kelet-Európában is magas az étkezési búza termelői ára. A szlovákiai és az észtországi árak 50 ezer Ft környékén, a lengyelországi, a lettországi, a bulgáriai és a litvániai árak 53-54 ezer Ft között változtak. A németországi és a magyarországi étkezési búza termelői ára volt a legmagasabb ebben a régióban a 38-39. héten, 58-60 ezer Ft-ért vásároltak fel terményt (3. táblázat).

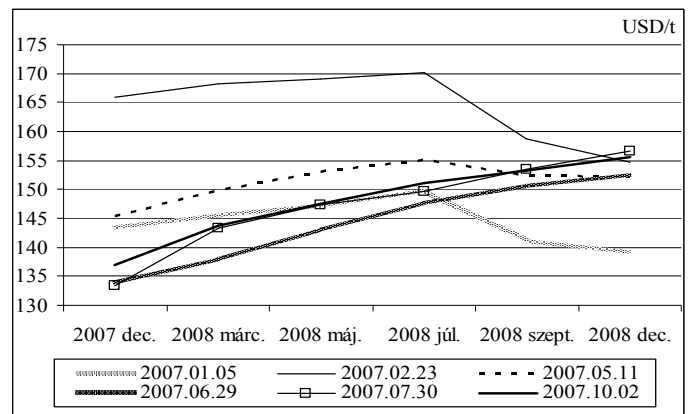
A Budapesti Értéktőzsde Árupiaci szekciójában az euro búza legközelebbi határidőkre vonatkozó jegyzései 62 ezer forint felett változtak a 39-40. héten, hasonló áron, mint a Chicago-i tőzsde ugyanezen határidőre szóló jegyzése (5-6. ábra). A vártnál gyengébb 601 millió tonnás világpiacon kínálat (augusztusban a világ búzatermelését 607 millió tonnára becsülték), és az erős keresletet figyelembe véve, feltehetően a búza-

árak még nem érték el csúcspontjukat. A világ gabonapiacán az árakat a Föld déli féltekének jövő évi terméseredménye stabilizálhatja, mérsékelheti.

A takarmánykukorica termelői ára sem csökkent a betakarítás kezdetével. Az augusztusi és szeptemberi termelői ár 15-20 ezer Ft-tal haladta meg 2007 júliusi havi árat (4. ábra).

A Chicago-i tőzsdén a stagnálás után mérsékelt csökkenésnek indult a kukorica decemberi jegyzése. Ennek háttérben az áll, hogy az augusztusban becsült 2007/2008. évi 755 millió tonnás termést szeptemberben 766 millió tonnára korrigálták az USA jobb eredménye miatt.

A kukorica 2007 és 2008-ra szóló határidős jegyzései a Chicago-i tőzsdén

Megjegyzés:pl: 2007.01.05-kijelölt jegyzési nap különböző határidős árai
*CBOT-Chicago Board of Trade (US 2YC, Golf- USA No. 2 Yellow Corn)

A távolabbi határidőre szóló jegyzések azonban fokozatosan emelkednek, amelyet továbbra is erős kereslet generál.

Magyarországon az alapanyagár és a feldolgozott termékek feldolgozó értékesítési ára idén tovább emelkedett. Az alapanyag termelői ára 90%-kal magasabban alakult szeptemberben, mint az előző év ugyanezen hónapjában. A finomliszt értékesítési átlagára 56%-kal, fogyasztói ára 20%-kal haladta meg a korábbi év szeptemberének árát (9-12. ábra).

A finomliszt feldolgozó értékesítési ára 75-, a fehér kenyérliszté 70-, a búzadara és rétesliszté 85 Ft volt 2007 szeptemberében, 25-30 Ft-tal magasabb az előző három év ugyanezen hónapjának áránál.

1. táblázat

A GABONAFÉLÉK TERMELŐI ÁRA A 39. HÉTEN *SZÁRMAZÁSI HELY SZERINT

Megnevezés		*Szarmazási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak - Magyaro.	2007. 38. hét	2007. 39. hét	2007. 39. hét/ 2007. 38. hét (%)
Étkezési búza	tonna	7 203,52	1 853,44	-	12 452,94	9 056,96	72,73
	Ft/t	60 074,01	53 663,15	-	56 574,01	58 762,08	103,87
Takarmánybúza	tonna	-	-	-	-	-	-
	Ft/t	-	-	-	-	-	-
Takarmánykukorica	tonna	-	3 253,89	666,17	1 713,19	3 920,06	228,82
	Ft/t	-	55 135,48	52 080,75	53 014,97	54 616,36	103,02
Takarmányárpa	tonna	-	-	-	-	-	-
	Ft/t	-	-	-	-	-	-

*Szarmazási hely, ahol a gabonát megtermelték

2. táblázat

A GABONAFÉLÉK TERMELŐI ÁRA A 39. HÉTEN

Megnevezés		Országos				
		2006. 39. hét	2007. 38. hét	2007. 39. hét	2007.39. hét/ 2006. 39. hét (%)	2007. 39. hét/ 2007. 38. hét (%)
Étkezési búza	tonna	38 778,80	12 452,94	9 056,96	23,36	72,73
	Ft/t	28 644,89	56 574,01	58 762,08	205,14	103,87
Takarmánybúza	tonna	2 152,51	-	-	-	-
	Ft/t	29 629,95	-	-	-	-
Takarmánykukorica	tonna	2 117,00	1 713,19	3 920,06	185,17	228,82
	Ft/t	28 703,78	53 014,97	54 616,36	190,28	103,02
Takarmányárpa	tonna	141,00	-	-	-	-
	Ft/t	27 634,00	-	-	-	-

**AZ ÉTKEZÉSI BÚZA TERMELŐI ÁRÁNAK ALAKULÁSA
NÉHÁNY KELET-KÖZÉP- ÉS NYUGAT-EURÓPAI ORSZÁGBAN**

hetek	Észtország	Nagy-Britannia	Németország	Szlovákia	Magyarország
Ft/tonna					
21			35 580	36 080	32 369
22			35 720	36 060	
23		35 970	35 790	36 870	33 390
24		38 790	36 480	35 920	
25	31 990	38 390	36 500	36 590	34 090
26		43 070	36 860	34 210	33 330
27	34 710	45 680	37 340	33 890	35 640
28		44 790	38 090	34 330	37 980
29	35 550	50 160	39 110	36 370	42 500
30			41 710	38 970	42 763
31	38 330		44 990	41 100	45 720
32	44 060	55 600	47 640	42 060	49 120
33	44 340	52 720	50 230	43 780	48 680
34	45 150	64 420	52 950	47 670	48 250
35	47 200	64 960	54 040	46 560	52 610
36	48 480		56 580	48 500	52 730
37	50 910		61 060	49 940	57 327
38	50 290		60 430	49 260	56 570
39			59 230	49 500	58 760

hetek	Ukrajna	Lengyelország	Lettország	Bulgária	Litvánia
Ft/tonna					
21		47 280		36 830	39 720
22		46 900		37 210	36 130
23		46 760		37 030	37 200
24		46 290		37 560	42 070
25		45 790		35 940	
26		45 230		36 470	
27		44 350		38 650	39 790
28		43 820		40 570	39 550
29		43 800		45 800	37 690
30		43 090		46 880	36 850
31		43 530	43 070	49 710	39 480
32		44 550	40 360	50 080	42 640
33		46 550	47 520	49 620	43 500
34		49 970	51 580	50 930	47 570
35		50 490	53 470	50 620	47 610
36		52 310	52 530	51 690	52 510
37		54 250	54 610	52 840	55 930
38		54 290	54 500	53 670	55 970
39					

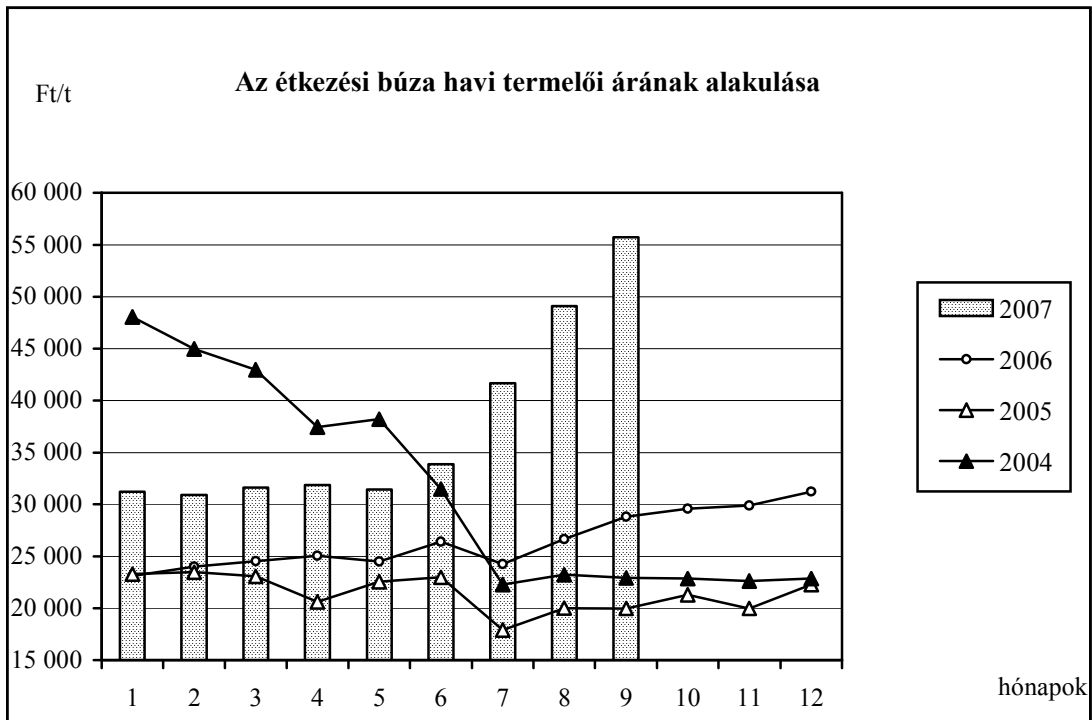
Megjegyzés-az ár a következő standardra vonatkozik:

- hektoliter súly min. 73 kg
- nedvességtartalom max.. 14,5%
- idegen magtartalom max. 7%
- csírázott szemszázalék max. 4%
- Hageberg-féle esésszám min. 220

Eltérések a standardtól:

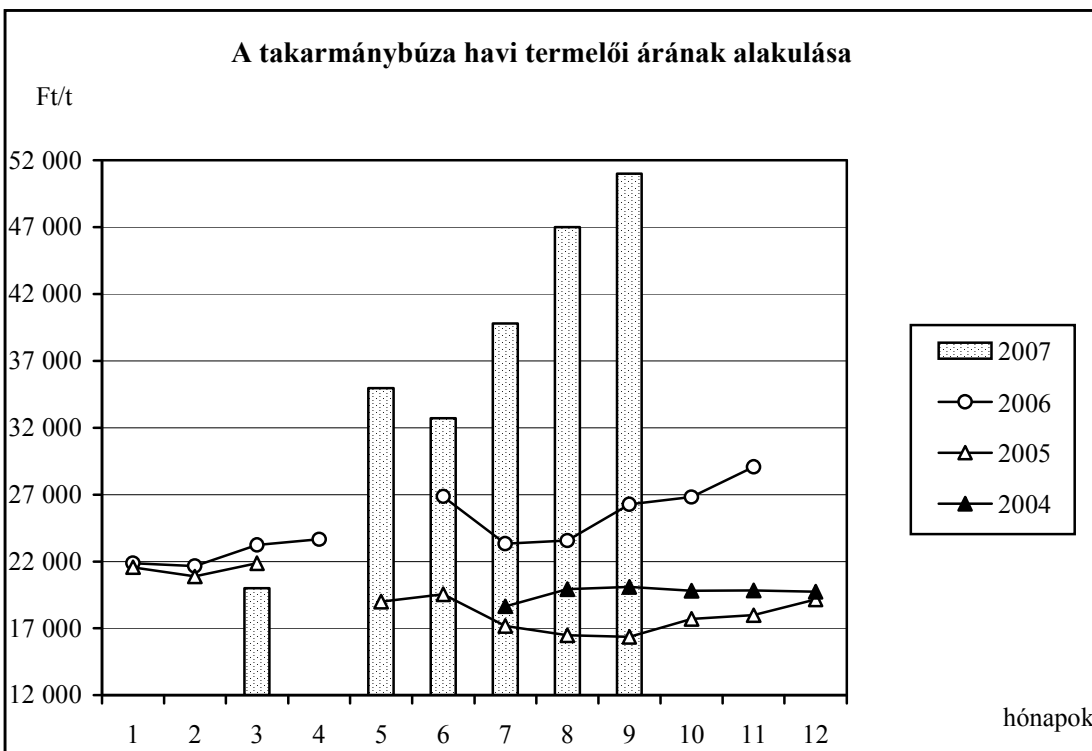
- Bulgária -hektoliter súly min.76kg, nedvességtartalom max.14%, idegen magtartalom max.4%
- Csehország -hektoliter súly min 76kg, nedvességtartalom max.14%, idegen magtartalom 6%, csírázott szemszázalék 2,5%
- Észtország- hektoliter súly 72 kg, Hageberg-féle esésszám 180, csírázott szemszázalék 3%
- Lengyelország -hektoliter súly min.76 kg, idegen magtartalom max. 6%
- Magyarország -hektoliter súly 76 kg, csírázott szemszázalék max. 2%, Hageberg-féle esésszám 230
- Nagy-Britannia -hektoliter súly min.76 kg, Hageberg-féle esésszám 250
- Szlovákia- hektoliter súly min. 76 kg, nedvességtartalom max. 14%,
- Ukrajna - 12%-os fehérjetartalom, idegen magtartalom max. 8%
- Oroszország- nedvességtartalom max. 15%,

1. ábra

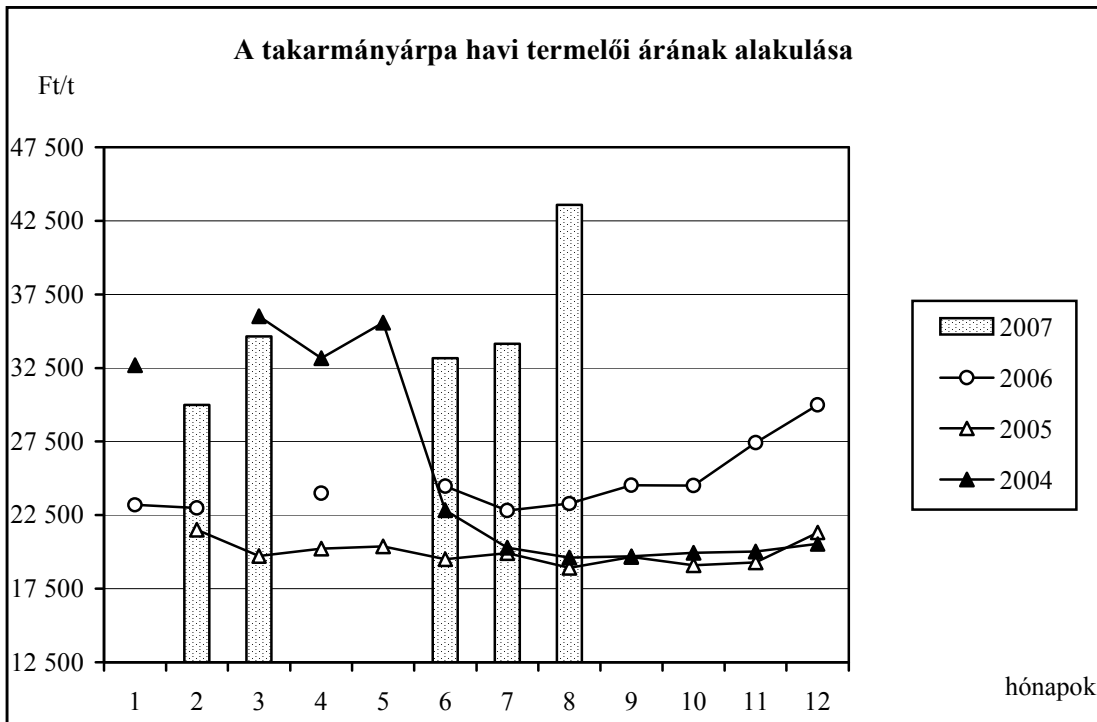
Forrás: PÁIR

2. ábra

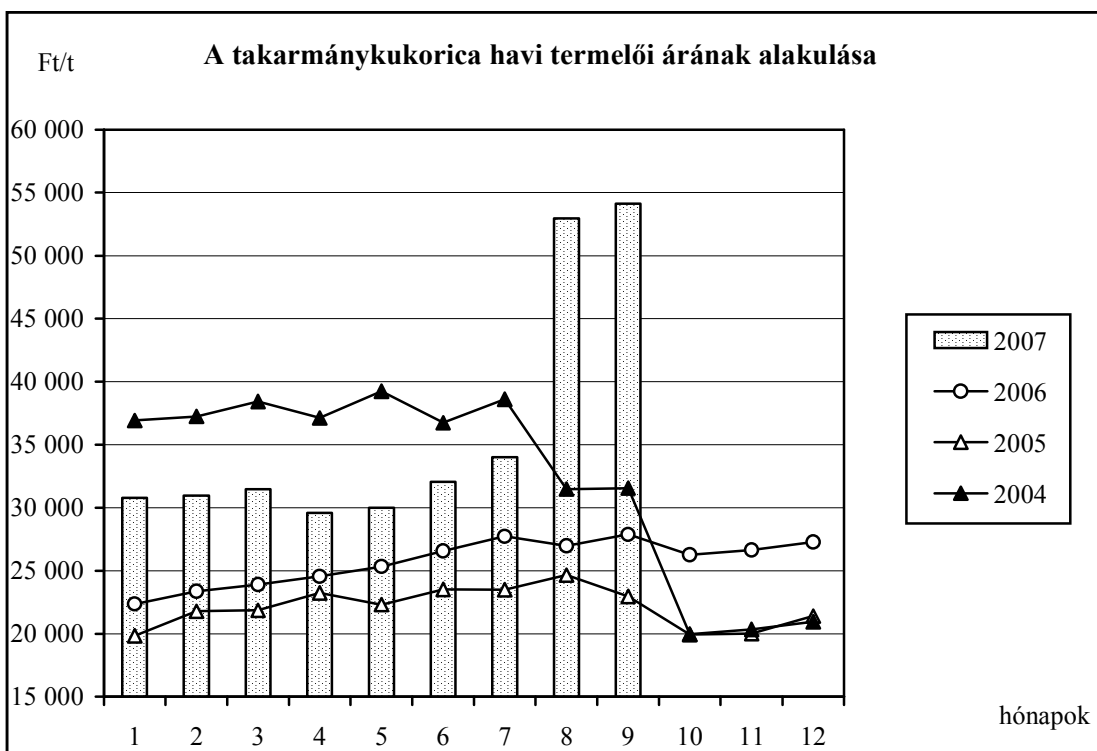
Forrás: PÁIR

3. ábra

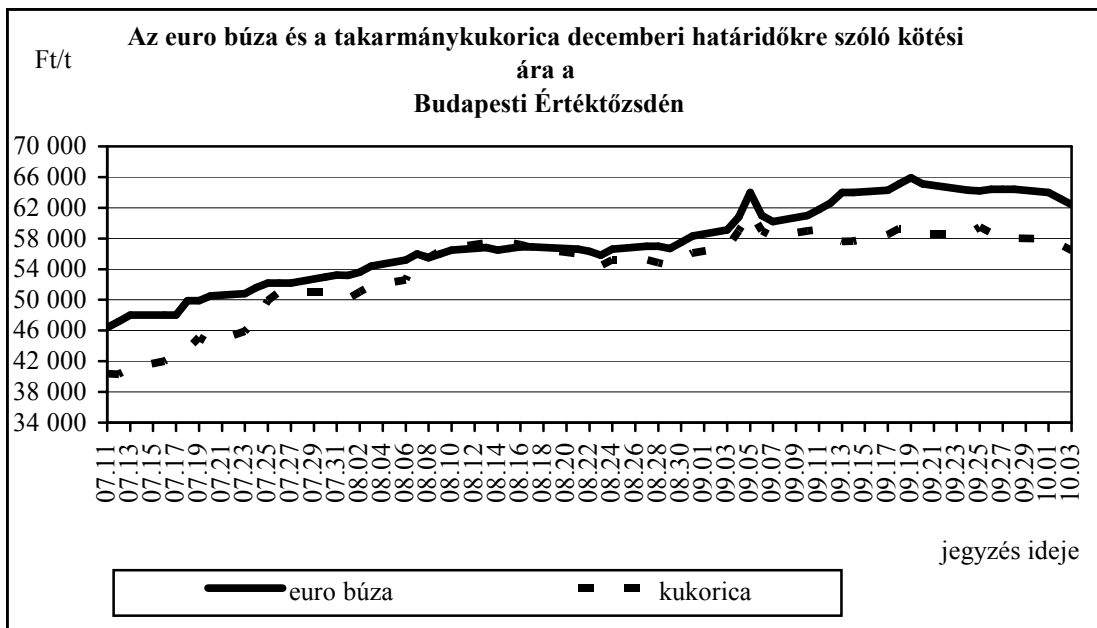
Forrás: PÁIR

4. ábra

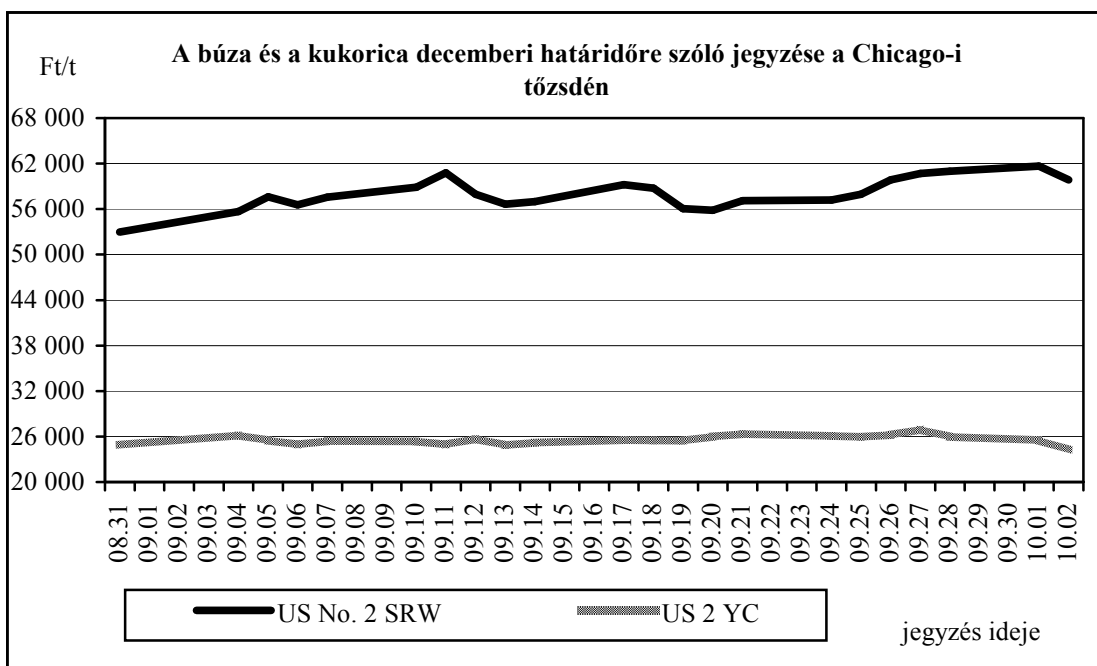
Forrás: PÁIR

5. ábra

Forrás: BÉT

6. ábra

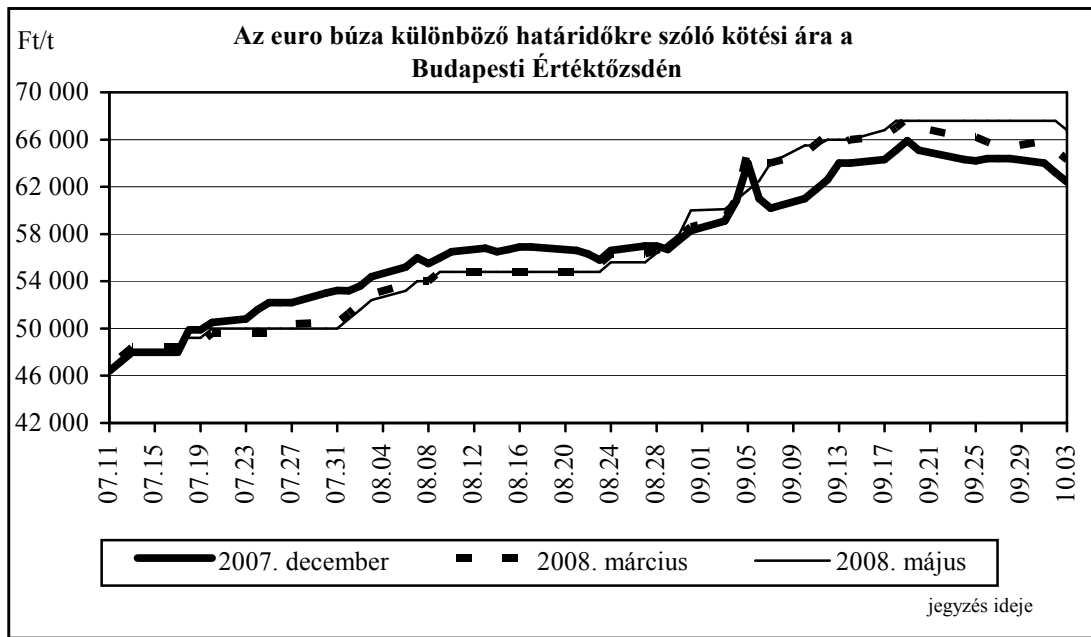

US 2 YC-USA 2. Yellow Corn

US No. 2 SRW-USA 2. Soft Red Winter

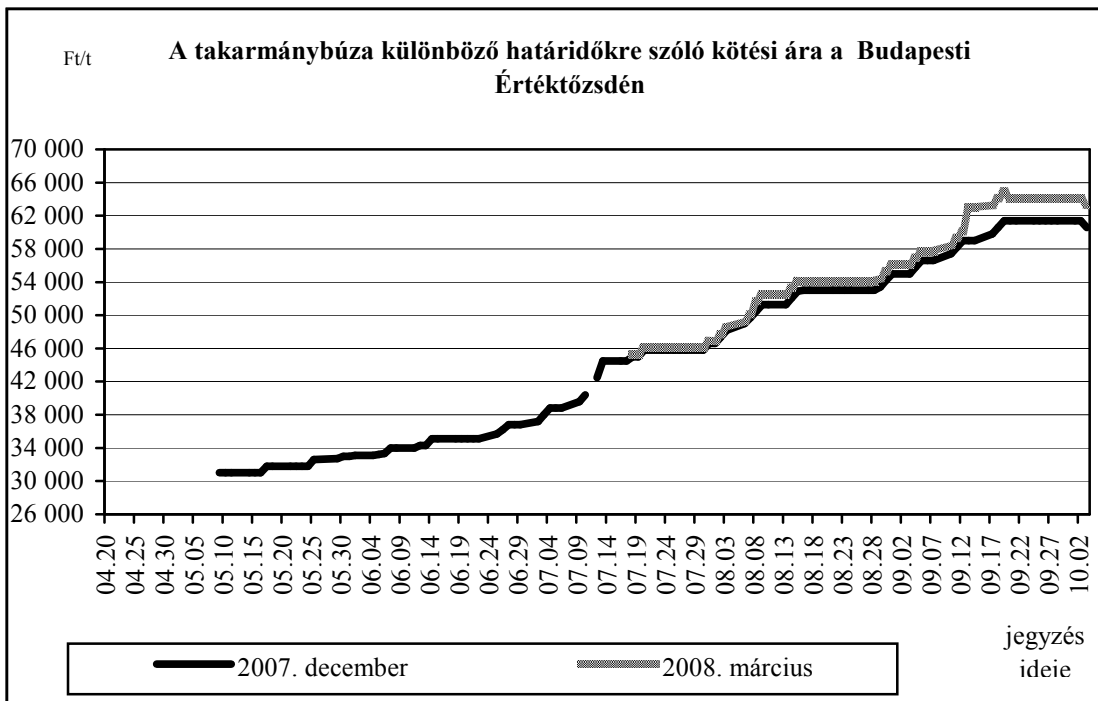
Forrás:CBOT-Chicago Board of Trade

7. ábra

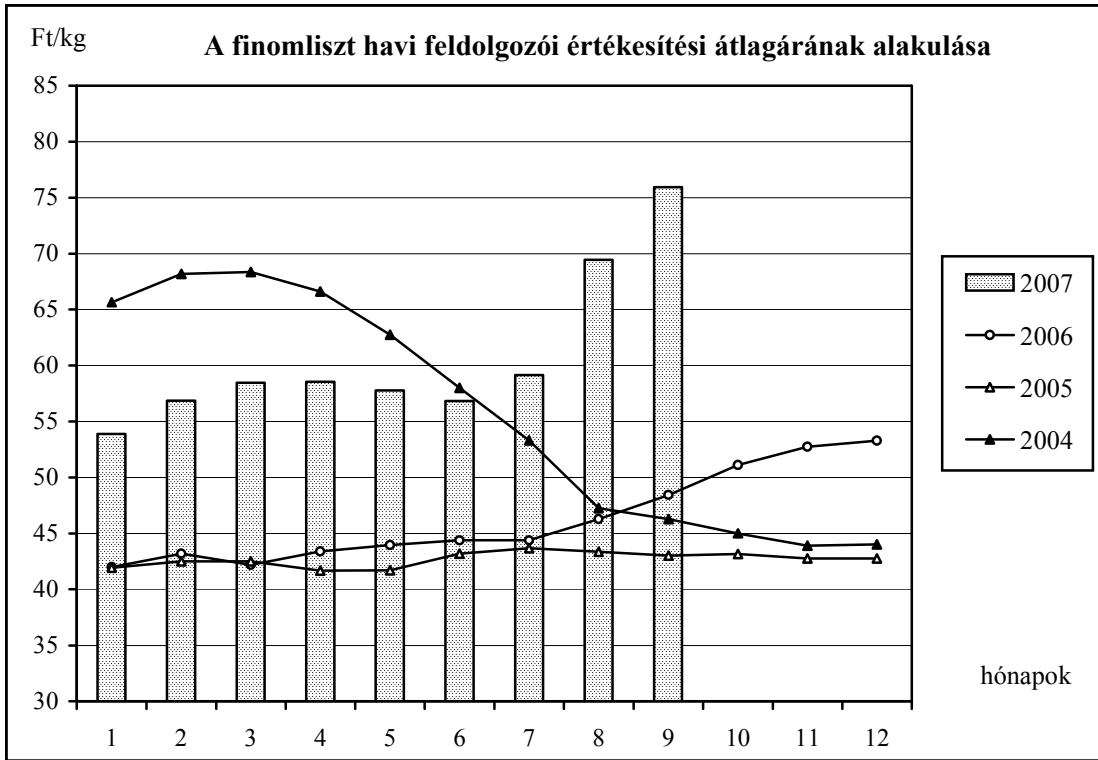
Forrás: BÉT

8. ábra

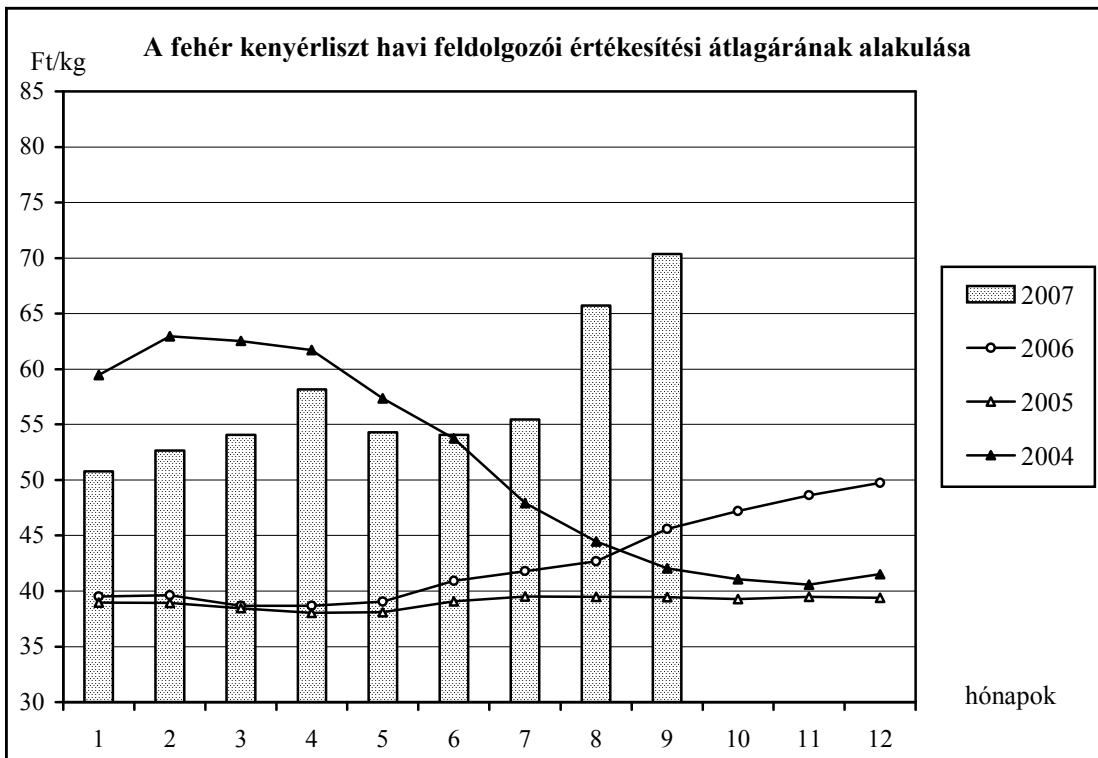
Forrás: BÉT

9. ábra

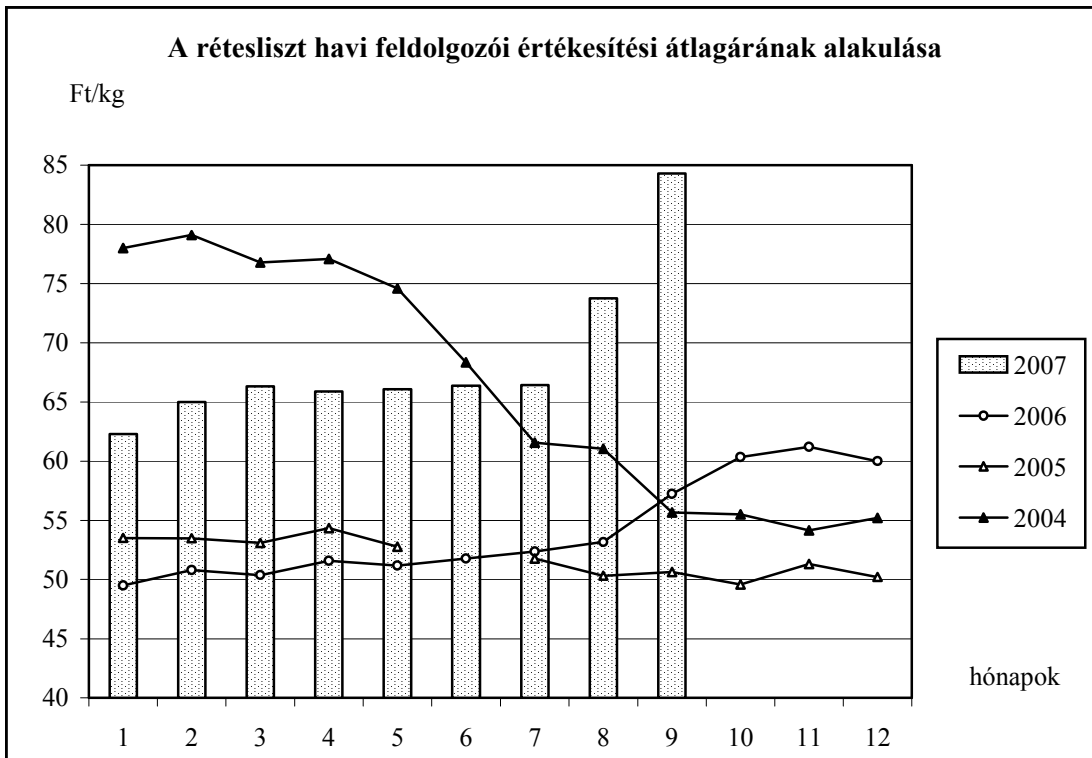
Forrás: PÁIR

10. ábra

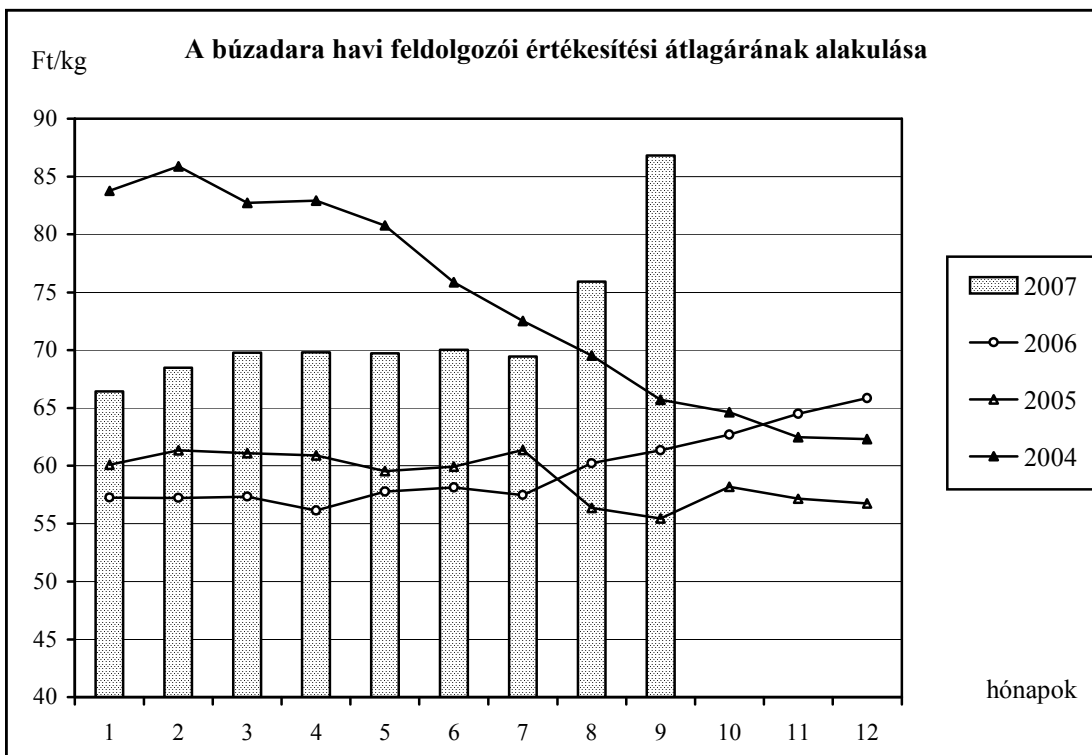
Forrás: PÁIR

11. ábra

Forrás: PÁIR

12. ábra

Forrás: PÁIR

GABONA ALAPÚ TERMÉKEK ÉRTÉKESÍTÉSI ÁRA A 39. HÉTEN

Gabonaipari termékek		Körzetek			Országos				
		Alföld	Dunántúl	Észak - Magyaró.	2006. 39. hét	2007. 38. hét	2007. 39. hét	2007.39. hét/ 2006. 39. hét (%)	2007. 39. hét/ 2007. 38. hét (%)
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	481,99	400,73	-	974,57	804,23	882,72	90,58	109,76
	Ft/kg	75,49	75,07	-	46,29	72,30	75,30	162,66	104,15
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	1458,29	494,92	-	1081,12	1925,47	1953,21	180,67	101,44
	Ft/kg	75,77	76,24	-	49,08	75,10	75,89	154,61	101,05
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	829,63	276,07	-	247,00	1007,74	1105,70	447,65	109,72
	Ft/kg	82,22	78,65	-	53,77	79,43	81,33	151,25	102,39
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna	154,69	-	-	49,24	87,30	154,69	314,16	177,19
	Ft/kg	79,70	-	-	52,19	78,96	79,70	152,69	100,93
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	331,20	-	-	51,00	56,38	331,20	649,41	587,44
	Ft/kg	84,19	-	-	57,75	82,11	84,19	145,78	102,54
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	76,24	50,48	-	30,95	81,36	126,72	409,43	155,75
	Ft/kg	92,18	93,75	-	64,79	90,18	92,80	143,24	102,91
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	170,81	285,64	-	491,79	379,23	456,45	92,81	120,36
	Ft/kg	71,21	72,35	-	44,36	68,63	71,92	162,15	104,80
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	1379,51	336,75	-	591,31	1181,45	1716,26	290,25	145,27
	Ft/kg	69,88	71,23	-	46,34	71,94	70,15	151,37	97,50
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	16,98	123,63	-	193,13	108,20	140,61	72,81	129,95
	Ft/kg	81,00	77,59	-	51,11	75,76	78,00	152,61	102,97
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	6,90	20,50	-	76,08	20,30	27,40	36,01	134,98
	Ft/kg	81,36	79,51	-	52,87	80,88	79,98	151,28	98,89
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	41,11	44,07	-	52,43	82,45	85,18	162,46	103,31
	Ft/kg	94,99	93,94	-	63,47	84,93	94,44	148,80	111,20

Forrás: PÁIR

A MEGFIGYELT GABONA ALAPÚ TERMÉKEK FOGYASZTÓI ÁRA 2007-BEN

Ft/mennyiségi egység

Termék	január	február	március	április	május	június	július	augusztus	szeptember
Finomliszt BI 55 1 kg	94	100	85	93	101	111	103	117	125
Fehér kenyér 1 kg	177	174	182	182	187	188	190	202	196
Félbarna kenyér 1 kg	184	157	142	144	160	151	162	163	162
Étkezési búzadara AD /kg	125	123	115	118	127	119	126	137	143

*október 1 hete
 Forrás: PÁIR

KÜLFÖLDI INFORMÁCIÓK

HATÁRIDÓS PIACOK (2007. szeptember 28.)

6. táblázat

Búza

MATIF, Párizs			CBOT, Chicago *(őszi, lágy búza)			Kansas **(őszi, kemény búza)			Minneapolis ***(tavaszi, kemény búza)			LIFFE****		
Szállítási határidő	EUR/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	GBP / tonna	Ft/tonna
2007. november	268,25	67 266	2007. december	344,99	52 400	2007. december	341,41	60 375	2007. december	332,77	58 847	2007. november	180,00	64 589
2008. január	268,00	67 204	2008. március	347,93	51 792	2008. március	341,96	60 472	2008. március	334,61	59 172	2008. január	183,75	65 935
2008. március	266,00	66 702	2008. május	313,21	49 189	2008. május	314,86	55 680	2008. május	321,29	56 817	2008. március	188,00	67 460
2008. május	266,25	66 765	2008. július	250,20	43 197	2008. július	253,14	44 765	2008. július	291,35	51 522	2008. május	191,00	68 537
2008. augusztus	197,50	49 525	2008. szeptember	252,04	43 627	2008. szeptember	252,77	44 700	2008. szeptember	255,71	45 220	2008. július	192,00	68 895
2008. november	195,00	48 898	2008. december	254,06	44 928	2008. december	254,61	45 025	2008. december	257,18	45 480	2008. november	133,00	47 724

*SRW-Soft Red Winter

**HRW-Hard Red Winter

***DNS-Dark Northern Spring

**** étkezési és takarmánybúza

CBOT-Chicago Board of Trade

KCBOT-Kansas City Board of Trade

MGE-Minneapolis Grain Exchange

Kukorica

7. táblázat

Repce

8. táblázat

MATIF, Párizs			CBOT, Chicago		
Szállítási határidő	EUR/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna
2007. november	234,50	58 803	2007. december	146,85	25 969
2008. január	238,00	59 681	2008. március	153,25	27 101
2008. március	240,00	60 182	2008. május	157,18	27 796
2008. június	239,00	59 932	2008. július	160,53	28 388
2008. augusztus	239,00	59 932	2008. szeptember	162,40	28 719
			2008. december	165,16	29 207

MATIF-Marché A Terme d' Instruments Financiers

MATIF, Párizs		
Szállítási határidő	CAD / tonna	Ft/tonna
2007. november	360,75	63 781
2008. február	365,50	30 195
2007. október	367,00	30 735
2008. május	348,00	61 526

MATIF-Marché A Terme d' Instruments Financiers

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

ÉTKEZÉSI BÚZA ÉS TAKARMÁNYKUKORICA HATÁRIDŐS KIKÖTŐI ÁRA

	Piaci ár EUR/tonna	Piaci ár Ft/t	Piaci ár EUR/tonna	Piaci ár Ft/t	Szállítási hónap
Étkezési búza	2006.39. hét		2007. 39. hét		
Franciaország					
Rouen	139	38 110	260	65 188	szeptember
La Pallice	141	38 646	266	66 565	szeptember
* Creil	131	35 776			szeptember
Németország					
Hamburg	137	37 449	263	65 834	szeptember
Würzburg	132	36 082	248	61 954	szeptember
Köln	143	39 089	243	60 828	szeptember
Drezda					szeptember
Dánia					
Koppenhága					szeptember
Olaszország					
Milánó	156	42 643			szeptember
Bologna	155	42 369			szeptember
Belgium					
Brüsszel	142	38 816			szeptember
Spanyolország					
**Barcelona	162	44 283	285	71 341	szeptember
Ausztria					
Bécs	137	37 449	261	65 208	szeptember
Finnország					
Nokia	118	32 255			szeptember
Takarmánykukorica					
Franciaország					
*Creil	145	39 603	231	57 919	október
Bordeaux/Bayonne	141	38 646	228	57 073	október
La Pallice	142	38 920	225	56 282	október
Németország					
Hamburg	167	45 649	260	65 083	szeptember
Olaszország					
Bologna	155	42 233			szeptember
Spanyolország					
**Barcelona	162	44 283	250	62 580	szeptember

*FOB - Free on Board-bérmentesen a hajó fedélzetére rakva

** - import búzaár

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

TAKARMÁNYBÚZA ÉS TAKARMÁNYÁRPA HATÁRIDŐS KIKÖTŐI ÁRA

	Piaci ár EUR/tonna	Piaci ár Ft/t	Szállítási hónap
Takarmányárpa	2007. 39. hét		
Anglia			
Kelet-Anglia			október
Franciaország			
Rouen	266	66 565	szeptember
La Pallice	261	65 429	október
* Creil			szeptember
Németország			
Hamburg	260	65 083	szeptember
Hannover	245	61 328	szeptember
München	220	55 070	szeptember
Drezda	238	59 576	szeptember
Dánia			
Koppenhága			szeptember
Olaszország			
Bologna			szeptember
Belgium			
Brüsszel			szeptember
Spanyolország			
Barcelona	253	63 331	szeptember
Ausztria			
Bécs	228	57 073	szeptember
Finnország			
Raisio	190	47 561	szeptember
Takarmánybúza			
Franciaország			
*Creil	237	59 306	szeptember
Németország			
Hamburg	250	62 580	szeptember
Hollandia			
Rotterdam	250	62 580	szeptember
Belgium			
Brüsszel			szeptember

*FOB - Free on Board-bérmentesen a hajó fedélzetére rakva

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

NEMZETKÖZI GABONAJEGYZÉSEK

BÚZA	USD/t	Ft/t	USD/t	Ft/t	Szállítási hónap	Kikötő
	2007.09.21.		2007.09.28.			
keménybúza						
⁽¹⁾ Kanada CWRS 13,5%	358,76	63 801,88	—	—	—	*FOB St. Lawrence
⁽²⁾ Ausztrália APH 14 %	399,00	70 958,16	401,50	71 001,26	szeptember	*FOB Eastern States
⁽³⁾ US No. 2 DNS 14%	334,60	59 505,26	364,10	64 387,44	október	*FOB Portland
⁽⁴⁾ US No. 2 HRW	350,90	62 404,06	382,60	67 658,98	október	*FOB US Gulf
⁽⁵⁾ Ausztrália ASW	372,00	66 156,48	374,50	66 226,58	szeptember	*FOB Eastern States
⁽⁶⁾ EU, Franciaó. alapminőség	402,30	71 545,03	377,10	66 686,36	szeptember	*FOB Rouen
lágybúza						
⁽⁷⁾ US No. 2 SRW	340,20	60 501,17	369,60	65 360,06	október	*FOB US Gulf
⁽⁸⁾ Ukrajna lágy búza	—	—	—	—	—	*FOB Black Sea
DURUMBÚZA						
⁽⁹⁾ Kanada CWAD 1	602,80	107 201,95	627,40	110 949,42	szeptember	*FOB St. Lawrence
⁽¹⁰⁾ Kanada CWAD 2	602,80	107 201,95	627,40	110 949,42	szeptember	*FOB St. Lawrence
KUKORICA						
⁽¹¹⁾ US No. 3 YC	176,20	31 335,41	174,80	30 911,63	október	*FOB US Gulf
Argentína	180,80	32 153,47	187,70	33 192,87	szeptember	*FOB Up River
ÁRPA						
⁽¹²⁾ EU , Franciaó., takarmány	354,60	63 062,06	375,00	66 315,00	szeptember	*FOB Rouen
Ukrajna, takarmány	—	—	—	—	—	*FOB Black Sea
⁽¹³⁾ US PNW	—	—	—	—	—	*FOB PNW

(1) CWRS-Canada Western Red Spring-13,5 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(2) Ausztrália APH- Australian Prime Hard-14 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(3) US No. 2 DNS- USA Dark Northern Spring- 14%-os fehérjetartalom-keménybúza

(4) US No. 2 HRW-USA Hard Red Winter-13,5 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(5) ASW- Australian Standard White-standardbúza

(6) EU, Franciaó. alapminőség - a világpiacon elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár

(7) US No. 2 SRW- USA Soft Red Winter-10,3 %-os fehérjetartalom-lágybúza

(8) Ukrajna lágy búza- 12%-os fehérjetartalom-lágybúza

(9) Kanada CWAD 1-Canada Western Amber Durum 1-kemény

(10) Kanada CWAD 2-Canada Western Amber Durum 2-kemény

(11) US YC 3- USA No. 3 Yellow Corn

(12) EU , Franciaó., takarmányárpa-a világpiacon elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár

(13) US PNW- USA Pacific Northwest

*FOB-Free on Board-bérmentesen a hajó fedélzetére rakva

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

AZ UNIÓS TAGÁLLAMOK BÚZA, ÁRPA ÉS KUKIRCA TERMELÉSE (MILLIÓ TONNA)

Országok	Búza		Árpa		Kukorica		Összesen	
	2007 ¹	2006	2007 ¹	2006	2007 ¹	2006	2007 ¹	2006
Németország	21,0	22,4	10,5	12,0	3,7	3,2	35,1	37,6
Franciaország	31,7	33,3	9,5	10,4	13,0	12,9	54,2	56,6
Olaszország	3,2	3,2	1,1	1,3	8,5	9,0	12,8	13,5
Hollandia	1,1	1,2	0,3	0,3	0,2	0,2	1,6	1,7
Bel/Lux.	1,5	1,7	0,5	0,5	0,6	0,5	2,5	2,7
Anglia	13,7	14,7	4,8	5,2			18,6	19,9
Írország	0,7	0,1	1,1	1,1			1,9	1,2
Dánia	4,7	4,8	3,2	3,3			7,9	8,1
Görögország	0,4	0,4	0,3	0,3	1,1	1,0	1,8	1,8
Spanyolország	5,0	4,0	11,6	8,3	3,6	3,5	20,2	15,8
Portugália	0,1	0,3	0,1	0,1	0,7	0,5	0,9	0,9
Ausztria	1,3	1,3	0,8	0,9	1,6	1,4	3,6	3,6
Svédország	2,4	2,0	1,4	1,1			3,8	3,1
Finnország	0,7	0,7	1,9	2,0			2,6	2,7
Lengyelország	8,9	7,0	3,7	3,2	1,6	1,3	14,2	11,6
Csehország	3,9	3,6	1,9	19,6	0,6	0,6	6,4	23,8
Szlovákia	1,4	1,3	0,7	0,6	0,7	0,8	2,8	2,8
Magyarország	4,0	4,4	1,0	1,1	4,5	8,4	9,5	13,9
Észtország	0,3	0,2	0,3	0,3			0,6	0,5
Lettország	0,8	0,6	0,3	0,2			1,1	0,8
Litvánia	1,3	0,8	1,1	0,8			2,3	1,6
Szlovénia	0,2	0,1	0,1	0,1	0,3	0,8	0,5	1,0
Románia	2,7	4,3	0,3	0,7	3,6	6,1	6,5	11,2
Bulgária	2,1	3,1	0,4	0,5	0,5	1,3	3,0	4,9

2007(1): becslés

Forrás: Toepfer, 2007 szeptember

Világpiaci helyzet

Szeptemberben ismét csökkentek a cukorárak, az árcsökkenés azonban inkább a fehércukorra volt jellemző, a nyerscukor ára inkább stagnált (1-4. ábra). Ez a fehércukor nyerscukorral szembeni árelőnyének további lemorzsolódásával járt. Az okot továbbra is a várható indiai fehércukor-export és az oroszországi importvám növelése jelenti. A fehércukor árelőnyének csökkenéséből megállapítható, hogy másfél évvel az EU cukorreformja és az uniós cukor-export drasztikus csökkenése után (amikor az uniós kapacitások kiesése miatt jelentős fehércukor-hiány volt tapasztalható és jelentősen nőtt a nyerscukorral szembeni árelőny) már kapacitás-többlet és túlkínálat van a fehércukor piacán, ami jól jelzi, milyen gyorsan alkalmazkodott a világpiac a fehércukor kínálatcsökkenéséhez új nyerscukor-finomító kapacitások építésével.

A piac a termeléssel kapcsolatos hírek hiányában a pénzügyi piaci impulzusokra is érzékenyen reagált, ennek volt köszönhető a szeptember 20-a utáni kisebb áremelkedés, amit az USA jegybankjának vártnál nagyobb kamatcsökkentése okozott.

Hazai és európai uniós körkép

Az EU-ban elfogadták a 2006-ban életbe lépett új cukorrendtartás reformját, ezzel ösztönözve az eddig vonatottan haladó uniós cukorgyárbezárásokat. Ennek megfelelően azok a gyárak, amelyek visszaadják a cukorkvótájukat, biztosan megkapják a szerkezetátalakítási támogatás 90%-át (a kabai gyár bezárásakor az Eastern Sugar 73%-ot kapott). Viszont a termelők, bár csak a támogatás 10%-át kaphatják

meg, önállóan is visszaadhatják a rájuk eső cukorrépakvótát (eddig csak a gyárak kezdeményezhették a kvótavisszaadást). Ennek fejében (amennyiben nem az összes termelő adja vissza a kvótáját) azok a termelők, akik elsőként adják vissza kvótájukat, nagyobb juttatásból részesülhetnek a 10%-os össztermelői részarányon belül, mintha mindenki visszaadta volna a kvótáját. A rendelkezés azért jelent veszélyt a cukorgyárakra, mert azok csak bizonyos nagyságrendű répa feldolgozása után, megfelelő kapacitáskihasználtság mellett lehetnek nyereségesek, így hiába csupán a termelők kisebb hányada adja vissza a rá eső kvótát, ez könnyen az egész gyár bezárásához vezethet. A rendelkezés, amely október végén lép életbe, elsősorban a hatékony gyárakkal, de magas önköltséggel dolgozó termelőkkel rendelkező országok, így Magyarország esetében is növeli a gyárbezárás kockázatát.

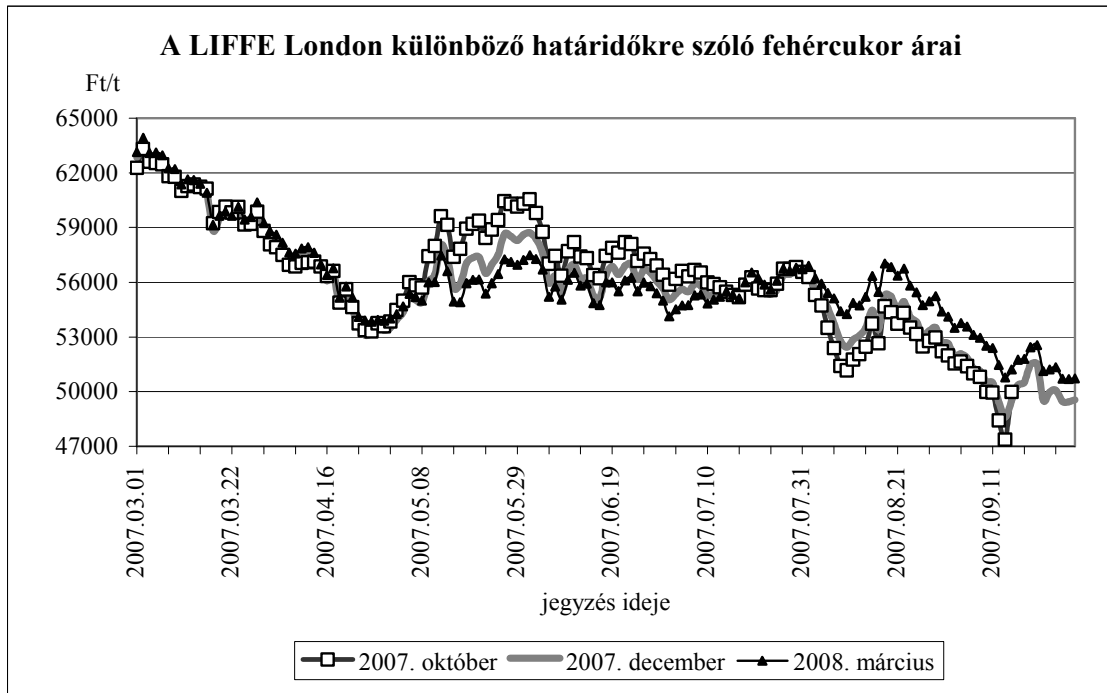
Az új cukorrendtartás hatására a 2007/08-as gazdasági évben is megkezdődött a gyárbezárás, elsőként a Nordzucker zárja be güstrowi, brandenburgi üzemét. A gyárra eső kvóta 80-90 ezer tonna, így elenyésző a német cukorkvótához képest, de azért érdekes, mert ez az első németországi cukorkvóta-visszaadás.

Az új cukorrendtartás kiegészítéseként szeptember végén írták alá az EU és az ACP államok (volt európai gyarmatok, afrikai, karibi és csendes-óceáni államok) közötti új megállapodást, amely szerint 2009 októberétől korlátozás nélkül hozható be cukor az EU-ba. Vagyis eddig az időpontig kell leépíteni az uniós cukoripari kapacitásfelesleget, különben jelentős kínálati többlet alakulhat ki a piacon.

A hazai piacon tovább csökkentek az intervenciós készletek, ami nem a hazai értékesítésnek, hanem annak köszönhető, hogy a környező országokban szétszított cukor-élelmiszersegélyeket is a hazai készletekből elégítették ki (1. táblázat). Megkezdődött a betakarítás is, azonban még csak az ország keleti felén, a Dunántúlon október 10-e után indulnak el a gyárak. A gyárakba beszállított mennyiségek még minimálisak, így elmondható, hogy az idei az elmúlt 4 év legkésőbb kezdődő cukorrépa-kampánya (a 40. héten 2004-ben és 2005-ben a termés 10, 2006-ban 13%-a már a gyárakban volt).

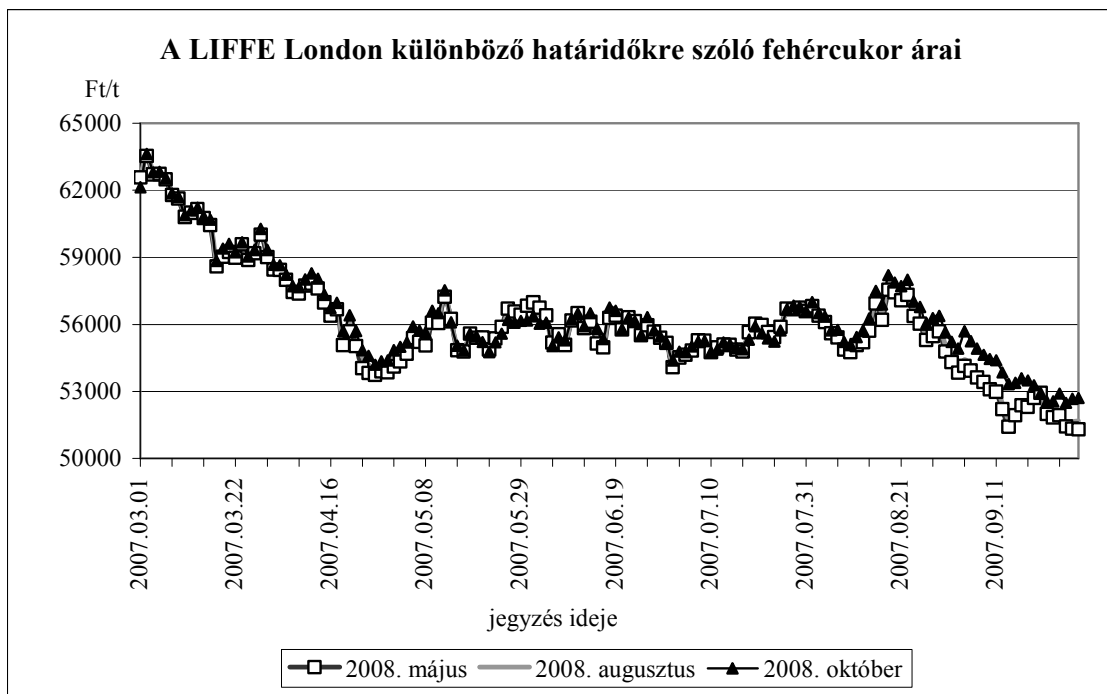
A hazai fogyasztói cukorárak minimálisan csökkentek, ami a várhatóan jó uniós termésnek és a rossz hazai termés ellenére bőséges (balkáni és uniós importból és várhatóan a hazai intervenciós készletekből is származó) magyarországi kínálatnak köszönhető (5. ábra).

1. ábra

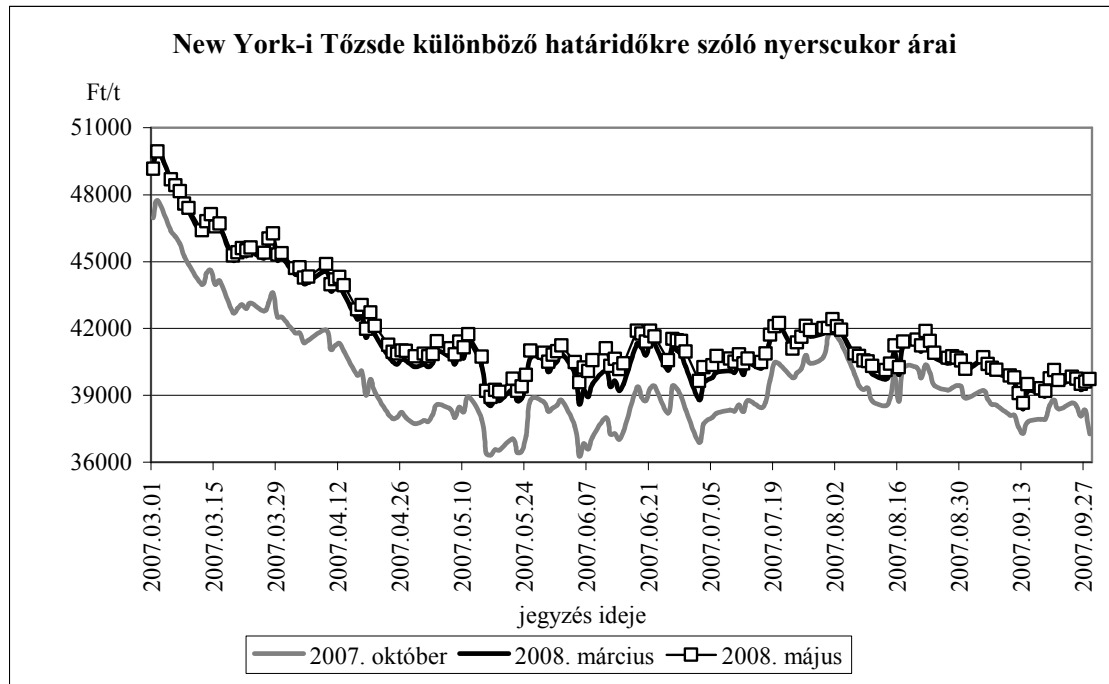
Forrás: International Financial Futures Exchange London

2. ábra

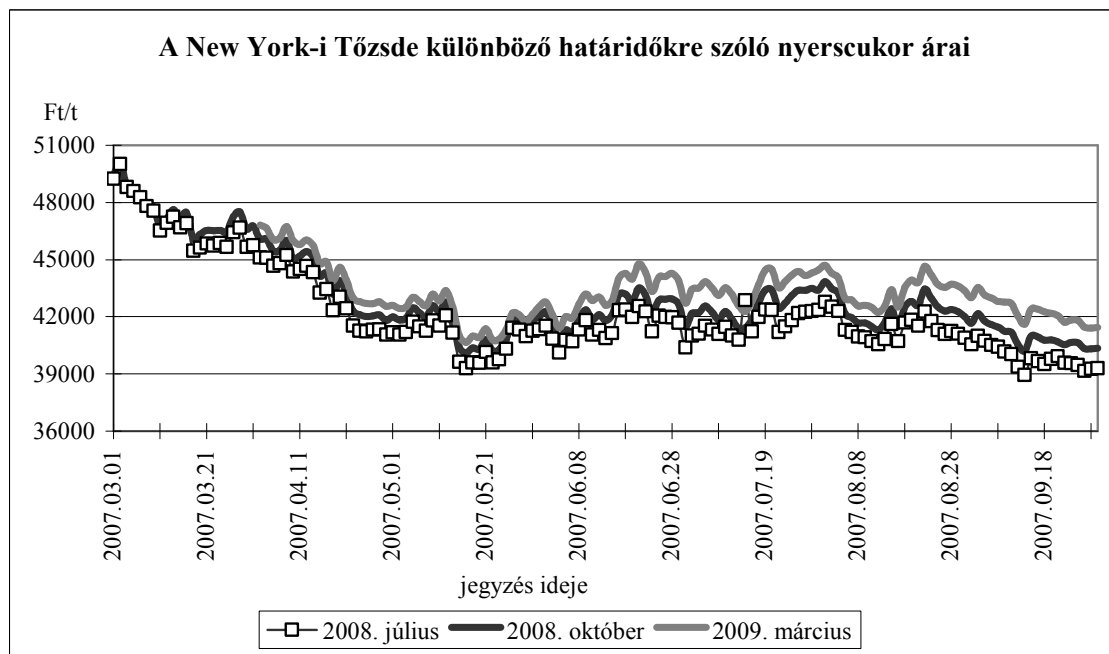
Forrás: International Financial Futures Exchange London

3. ábra

Forrás: NCSC-New York Sugar, Cotton, Cocoa, Coffee

4. ábra

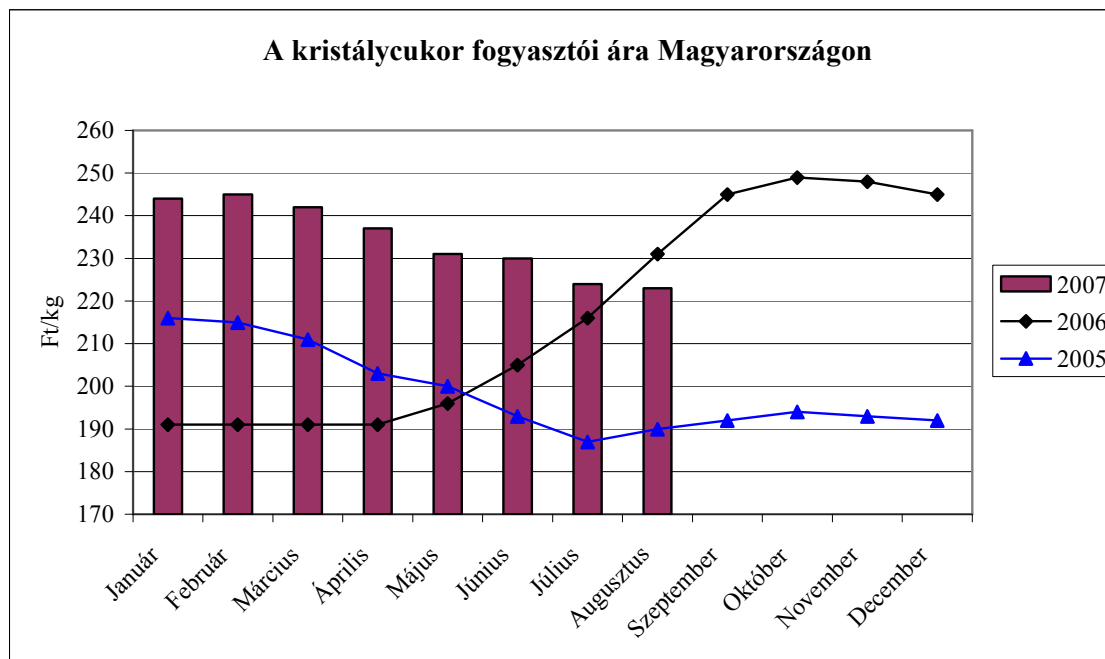

Forrás: NCSC-New York Sugar, Cotton, Cocoa, Coffee

AZ EU CUKORINTERVENCIÓS KÉSZLETEI 2007 AUGUSZTUS 31-ÉN

Országok	Készletek 2007 májusában	2007-ben segélyként szétosztott készletek	Intervenciós készletek augusztusban
	M.e.: tonna	M.e.: tonna	M.e.: tonna
Belgium	23409	2000	21409
Csehország	30754	0	30754
Franciaország	0	0	0
Írország	12000	0	12000
Lengyelország	19129	19129	0
Magyarország	113348	12886	100462
Németország	0	0	0
Olaszország	329762	6847	322915
Spanyolország	39000	14916	24084
Svédország	56357	0	56357
Szlovákia	34000	0	34000
Szlovénia	953	953	0
Összesen	658712	56731	601981

Forrás: EU Sugar Man.Com

5. ábra

Forrás: KSH

Bioetanol körkép az Unióból

- Az Európai Unió valamennyi tagállama törekszik arra, hogy 2010- és 2020-ra elérje az előírt 5,75- és 10 %-os bioüzemanyag bekeverési arányt. A befektetők körében nagy a bizonytalanság. A bioüzemanyagot előállító üzemek száma nő, és folyamatos az úgynevezett második generációs biohajtóanyagok fejlesztése is. Az UEPA (European Union of Ethanol Producers) szakértőinek véleménye szerint az EU import politikájában jobban kellene érvényesülnie az importvédelemnek, mivel a működő és jövőben induló üzemek nem eléggé versenyképesek a beáramló termékekkel szemben. Sok országban olcsóbban termelik meg az alapanyagot, alacsonyabbak az üzemi költségek, továbbá támogatást kapnak. Az uniós rendelet (2204/1999/EK, Official Journal L346) a denaturált alkoholra 10,2 euró/hektoliter, míg a nem denaturált alkoholtermékre 19,2 euró/hektoliter vámot ír elő. Az EU kereskedelmi egyezményt kötött a Mercosur országokkal, - miszerint kvóta keretében 1 millió tonna bioetanol behozatalára van lehetőség, - ami azonban gátolja az EU bioetanol iparának fejlődését.
- Kedvező az uniós bioüzemanyag-előállító üzemek számára az Európai Bizottság döntése, amely szerint a kötelező területpihentetést 1 évre felfüggesztik.
- Az Európai Bioetanol Hajtóanyag Szövetség (European Bioethanol Fuel Association) szerint a magas gabonaárak a száraz, kedvezőtlen időjárási körülményekre és néhány ország, így Kína, India és Egyiptom erős gabona iránti keresletére vezethető vissza elsősorban. Véleményük szerint a bioüzemanyag-termelés növekedése kevésbé magyarázza a magas gabona és élelmiszerárakat. Az EU bioetanol előállítására a 267 millió tonna gabonából 3,5 millió tonnát használ föl. Legfontosabb alapanyaga a búza, ebből 1,4 millió tonna, azaz a megtermelt mennyiség 1,2 %-a került a bioetanol gyártó üzemekbe.
- 2006-ban az Európai Unió 1,565 milliárd liter bioetanol termelt meg (Forrás: UEPA). A legtöbb bioetanol, 430 millió litert, **Németország** állította elő. A teljes mennyiségből 213 millió litert rozsból, 178 millió litert búzából, 35 millió litert árpából állítottak elő. A boralkohol alapanyagként való használata Németországban elenyésző. **Spanyolország** 396 millió liter bioetanol-termeléssel a második legnagyobb előállító Európában. Búzából 227 millió liter, boralkoholból 85 millió litert bioetanol állítottak elő. Az árpából mindössze a teljes termelés 21 %-ból készül (84 millió liter) bioetanol. **Franciaországban** 293 millió liter bioetanol állítanak elő. Itt a cukorrépa a legfontosabb alapanyag, a teljes termelés 81 %-a. **Svédország** a legnagyobb bioetanol felhasználó. A keresletet egy részét brazil importból fedezik. A hazai termelés legfontosabb alapanyaga gabona, fahulladék, valamint Spanyolországból, Franciaországból és Olaszországból importált boralkohol. **Olaszország** és **Lengyelország** 100 millió liternél több bioetanol termelt 2006-ban.
- Az EU-Bizottság 2007 augusztusában versenytárgyalást írt ki (992/2007/EK, L 222) a 693 ezer hektoliteres borfelesleg bioetanolra történő előállításra. Az összes mennyiségből 239 ezer hektolitert Franciaországban, 200 ezer hektolitert Olaszországban és Spanyolországban, 53 ezer hektolitert Görögországban. Az igényeket 2007. szeptember 10-ig nyújthatták be az egyes országok.

Néhány uniós tagállam bioetanol termelésének bővítése

1. **Ausztriában** az Agrana cég Pischelsdorfban 2007. október 1-én új üzemanyag bekeverésére alkalmas bioetanol üzemet adott át. Október második felében indul a próbaüzem, a teljes termelés megindulása 2008-ra várható. Az ország célul tűzte ki, hogy 2007. októberig elérék a 4,3 %-os bekeverési arányt.
2. **Magyarországon** a Magyar Bioenergetikai ZRt 190 millió euró értékben épít Bács-Kiskun megyében bioetanol üzemet. Az előzetes tervek szerint 700 ezer tonna kukoricát dolgoznak majd fel.
3. A **svéd** kormány 2007 szeptemberében tárgyalásokat folytatott brazil vezetőkkel a bioetanol behozataláról, illetve közös biohajtóanyag kutatásokról. A legnagyobb svéd bioetanol termelő cég, az Agroetanol Norrköping-i új üzemében évente 500 ezer tonna gabona feldolgozására lesz lehetőség. A magas gabonaárak miatt azonban más alternatív alapanyag felhasználásának lehetőségét is vizsgálják.
4. A **spanyol** Abengoa Bioenergy üzem megvásárolta a brazil Dedini Agro céget. Az üzem Sao Paulo mellett található, cukrot és bioetanol állít elő. Az Abengoa cég már Spanyolországban is rendelkezik három üzemmel, és egy új üzemet is épít Franciaországban. A franciaországi üzemben 2008 közepén kezdik a termelést, évi 200 ezer tonna bioetanol gyártásával. További spanyolországi befektetők Extramadur tartomány nyugati területein is új üzem létrehozását tervezik. Az üzem építése már elkezdődött. A tervek szerint 110 millió liter bioetanol és 87 millió kg gabona alapú, takarmányozásban hasznosítható mellékterméket állítanak elő.
5. **Németországban** a bioetanol legnagyobb termelője a Südzucker GmbH, 2005. óta 700 ezer tonna búzából 260 ezer m³ bioetanol állít elő. Jelenleg a Südzucker csoport Belgiumban szeretne beindítani búzát és cukorrépat feldolgozó üzemet, amely 300 ezer m³ bioetanol termelne. Jelenleg Verbio AG Schwedt-i üzeme az olcsó brazil import és a magas gabonaárak miatt átmenetileg szünetelteti a bioetanol-termelést, ezen időszak alatt tisztítási és felújítási munkákat végeznek el.
6. **Franciaországban** a Tereos csoport növelte a cukorrépa alapú bioetanol-termelését. A Franciaországban és Csehországban működő üzemeiben 300 millió liter etanol állít elő jelenleg.
7. A **görög** Hellenic Sugar két üzemét 2008-ban és 2009-ben kívánja beindítani, a várható kapacitása 150 ezer tonna bioetanol lehet évente.
8. **Nagy-Britanniában** a British Sugar 2007-ben indít egy cukorrépa alapú bioetanol üzemet, az éves kapacitása 55 ezer tonna bioetanol előállítására alkalmas.

Az Európai Unióban működő és épülő bioetanol üzemek áttekintése

Már működő üzem				Épülő üzemek		
Tagállam	Befektető	Termelési kapacitás /millió liter	Felhasználásra kerülő alapanyag	Befektető	termelési kapacitás /millió liter	Felhasználásra kerülő alapanyag
Ausztria				Agrana	240	75 % búza, 15 % kukorica
Belgium				Biowanze SA	300	kukor, gabona
				Alco Bio Fuel	100	búza
				Amylum	35	búza
Bulgária	Euro Ethyl GmbH	10	kukorica	Euro Ethyl GmbH	30	kukorica
				Christal Chemicals	13	
Csehország	Agroetanol TTD	20	cukorrépa	PLP	100	gabona (esetleg cukorrépa)
				Agroetanol	60	cukorrépa
Franciaország	Tereos (6 üzem)	740	cukorrépa, gabona	AB Bioenergy France	250	kukorica, boralkohol
	Christanol (3 üzem)	290	cukorrépa, boralkohol	Roquette	200	búza
	Saint Louis Sucre	90	cukorrépa, melasz	Saint Louis Sucre	100	cukorrépa, melasz
	Amylum		búza			
Görögország				Helenic Sugar EBZ	150	cukorrépa, melasz, gabona
Hollandia	Royal Nedalco	35	keményítő, melasz	Abengoa	480	búza
Lengyelország	Akwawit	100	gabona, melasz			
	Cargill Polska	36	keményítő			
Lettország	Jaubpagastas	12				
Litvánia	Biofuture	31	rozs, búza, triticale	Bioetan	100	gabona
Magyarország	Hungrana	75	gabona, kukorica	Hungrana	175	kukorica
	Győr Szeszipar	40	gabona, kukorica			
Nagy-Britannia	British Sugar	70	cukorrépa	Ensus plc	400	búza
Németország	Verbio Vereinigte BioEnergie AG	230		Nordzucker AG	130	cukorrépa
	KWST	40	gabona, melasz	Wabio Bioenergie	8,4	
	CropEnergies AG (Südzucker)	260	búza	CropEnergies	100	cukorrépa
	SASOL	76		Danisco	52	cukorrépa
				Bioethanol Emsland	90	
				Prokon Nord	100	búza
Románia	Amochim	18				
Spanyolország	Ecocarburantes Espanoles	150	gabona, boralkohol	Alcoholes Biocarburantes de Extramadura	110	
	Bioetanol Galicia	176	gabona, boralkohol	Sniace II.	150	búza
	Biocarburantes Castilla & Leon	195	gabona	Biocarburantes Castilla & Leon	5	ligno-cellulóz
Svédország	Agroetanol	50	gabona	Agroetanol	155	gabona
	SEKAB	100	boralkohol			

Forrás: European Bioethanol Fuel Association 2007 szeptember 28-i állás

A második generációs bioüzemanyag-előállítók is fejlődnek. **Németországban** szalma alapú második generációs bioüzemanyag előállítót 2008-ban indítanak.

2007. október 17-18-án **Nagy-Britanniában** kívánja bemutatni a Bioking **hol-land cég** az alga alapú második generációs biohajtóanyag előállítás technológiáját. A technológia kidolgozói szerint a legnagyobb előnye, hogy sokkal gyakoribbá válhat a „betakarítás”. Az alga termeléshez pedig vízre, napsütésre és szén-dioxidra van szükség.

Irodalomjegyzék

1. Spanyol befektetők 2009-re új bioethanol üzem beindítását tervezik. Reuters 2007. szeptember 27.
2. European Union of Ethanol Producers 2007-es jelentése és statisztikai adatai
3. Agrana-Bioethanolwerk Pischelsdorf startet planmäßig mit Testlauf 2007. szeptember 19.
4. Luis Dreyfus erzeugt Biodiesel, www.ernaehrungsdienst.de, 2007. augusztus 31.
5. Abongoa kauft Bioethanolwerk in Brasilien, www.ernaehrungsdienst.de, 2007. augusztus 29.
6. eBIO welcomes proposal to abolish set aside, European Bioethanol fuel Association, 2007. szeptember 14.
7. Von Jan Peters: Biodieselanlagen in ihrer Wirtschaftlichkeit belastet, www.ernaehrungsdienst.de, 2007. szeptember 7.
8. Biofuels Barometer, Európai Unió, 2007. június 25.
9. Wein wird zu Bioethanol, www.ernaehrungsdienst.de, 2007. augusztus 30.
10. eBio welcomes proposal to abolish set aside, European Bioethanol fuel Association, 2007. szeptember 14.
11. Feedstocks of the future, www.biofuels-news.com, 2007. szeptember 25.

Fordítás: Keresztessyné Mohr Katalin

Az **Élőállat és Hús** kiadvány kéthetente jelenik meg.
A Piac-információs Szolgálat adatszolgáltatói valamint a rendszerhez még csatlakozni kívánó szervezetek számára a hozzájutás térítésmentes.

Az Élőállat és Hús kiadványon kívül kínáljuk még a

Gabona és Ipari Növények
Tej és Tejtermékek
Baromfi
Zöldség-gyümölcs-burgonya
kiadványokat is

A Tej és Tejtermékek kiadvány havonta jelenik meg, a többi kéthetente.

A kiadványokkal kapcsolatban részletesebb felvilágosítást ad:

Kamarásné Hegedűs Nóra, tel. 1-476-3064

Kiadványaink a hazai piaci információkon kívül tájékoztatnak a szomszédos országok és az EU piaci áraitól is. A hazai és külpiaconkénti árrendelések összehasonlítása, valamint a világpiaconkénti folyamatok figyelése alapján a kiadványok megkönnyítik a hazai termékek piaci helyzetének megítélését és esetleg e termékek külpiaconkénti elhelyezését is.

KIADJA

Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci-árinformációs Szolgálat
H-1093 Budapest, Zsil u. 3-5.
Telefon: (0036) 1-476-6092
Fax: (0036) 1-217-8111
Internet: www.akii.hu
E-mail: akii@akii.hu